Raadsvoorstel nr. 17-30 Barneveld, 31 januari 2017

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling Portefeuillehouder: D.J. Dorrestijn-Taal

Onderwerp: **Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:
De Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Barneveld vast te stellen.

1. Inleiding

Op 14 april 2016 is de Wet verbetering kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in werking getreden (stb. 2016, 139). De Wet VTH is de uitvoering van de 'package deal' die het Rijk, IPO en de VNG hebben gesloten. De wet ziet onder meer op:

- De vorming van een landelijk netwerk van regionale omgevingsdiensten;
- Het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken;
- De verbetering van de samenwerking en informatie-uitwisseling bij de handhaving in de bestuurlijke kolom enerzijds en tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke kolom anderzijds.

De wet vervangt paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) door een nieuwe paragraaf over kwaliteitsbevordering en samenwerking bij uitvoering en handhaving. Met deze invulling van de Wabo worden de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies geschapen om tot een hogere kwaliteit van uitvoering en handhaving te komen. Met de inwerkingtreding van de wet krijgen de reeds geruime tijd functionerende omgevingsdiensten een wettelijk grondslag, wordt het basistakenpakket (milieutaken) van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en dienen gemeenten een verordening kwaliteit VTH vast te stellen, die het kader vormt voor de kwaliteit van de uitvoering van de taken bij de gemeente en de in opdracht daarvan handelende omgevingsdienst.

De Wet VTH is geschreven vanuit een stelsel dat is gebaseerd op vertrouwen en decentralisatie. Dit betekent dat een belangrijk deel van de besluitvorming over de kwaliteit van de uitvoering decentraal plaatsvindt door het desbetreffende bevoegde gezag. Leidend hierin is de afspraak met het kabinet dat er een landelijk kwaliteitsniveau moet worden gerealiseerd en behouden. De wetgever heeft hiermee ook erkend dat de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor kwaliteit bij het bevoegde gezag ligt. Er moet echter wel op een doeltreffende wijze invulling aan worden gegeven, anders kan de Minister alsnog regels stellen in een AMvB (art. 5.6, lid 2, Wabo).

2. Effect

Met deze verordening wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om een verordening vast te stellen, waarmee de kwaliteit van de vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt geborgd. Daarnaast zal van deze verordening een kwaliteitsimpuls uitgaan en een level-playing-field bevorderen.

3. Argumenten

3.1 Bevoegdheid
Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd om verordeningen vast te stellen.

3.2 Totstandkoming
De VNG en het IPO hebben gezamenlijk een modelverordening opgesteld onder begeleiding van een bestuurlijke begeleidingscommissie, die voldoet aan de Wet VTH. Binnen het Gelders Stelsel van de zeven omgevingsdiensten in de provincie Gelderland is dit model centraal verder uitgewerkt en van een toelichting voorzien. Er is gestreefd om binnen het Gelders Stelsel zoveel mogelijk dezelfde verordening te hanteren om het beeld van een goed werkend stelsel te versterken. Naast afstemming met de provincie en de omgevingsdiensten heeft eveneens afstemming plaatsgevonden met de omgevingsdienstpartners Nijkerk, Ede, Scherpenzeel en Wageningen over de tekst en de toelichting. De verordening wordt derhalve breed

gedragen. In de wet is daarnaast ook vastgelegd dat de te stellen kwaliteitseisen per omgevingsdienst dezelfde moeten zijn.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 5.4, lid 1, onder b, van de Wabo zijn gedeputeerde staten gehoord over de verordening. Bij brief van 27 februari 2017 hebben gedeputeerde staten aangegeven in te kunnen stemmen met de voorliggende verordening. De betreffende brief is als bijlage 3 bijgevoegd.

3.3 Betrokkenheid gemeenteraad
Op grond van artikel 7.2 van het Besluit omgevingsrecht stelt het college handhavings- en uitvoeringsbeleid vast. Op grond van artikel 4 van de verordening beoordeelt het college de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten in het licht van de in het beleid opgenomen beleidsdoelen. De gemeenteraad is vooral op hoofdlijnen betrokken bij dit beleid en heeft daarin een kaderstellende rol en ziet toe op de continuïteit van de kwaliteit over meerdere jaren. Het horizontale toezicht van de gemeenteraad vindt plaats in het licht van het strategische beleid dat de raad op hoofdlijnen voert voor de fysieke leefomgeving, zoals omgevingsvisies, milieubeleidsplannen en structuurvisies. Deze rol is in artikel 3 van de verordening neergelegd.

3.4 Reikwijdte en kwaliteit
De verordening geeft uitvoering aan de wettelijke opdracht uit de Wet VTH om regels te stellen voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht en om zorg te dragen voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van overige taken (art. 5.4 Wabo). De kwaliteitscriteria 2.1 zijn hierbij het vertrekpunt. Deze criteria hebben betrekking op proces, inhoud en kritieke massa. Artikel 5 van de verordening strekt er toe te verankeren dat van deze kwaliteitscriteria voor de uitvoering van de VTH-taken in de praktijk gebruik gemaakt wordt.

De verordening is van toepassing op de taken die in het verband van een omgevingsdienst worden uitgevoerd (art. 2). Dit zijn ten eerste de taken die de Omgevingsdienst De Vallei (OddV) Wabo-breed uitvoert voor de gemeente Barneveld: de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving met betrekking tot de milieu- en de BRIKS-taken (bouw, reclame, inrit, kap en sloop). Daarnaast betreft dit de (veelal adviserende) taak die de gemeente in deze processen voor de OddV verricht; de zogeheten thuistaken. Op alle voornoemde taken zijn de kwaliteitscriteria 2.1 van toepassing (art. 5).

De OddV werkt vanaf de oprichting reeds planmatig aan het bereiken van dit - bij de oprichting van de OddV voorgeschreven - kwaliteitsniveau van de landelijke kwaliteitscriteria 2.1. De gemeente zal gelet op de verordening met betrekking tot de Wabo-taken die zij uitvoert een zelfevaluatie moeten uitvoeren om te bepalen in hoeverre zij voldoet aan de kwaliteitscriteria en welke verbeterpunten zo nodig geadresseerd moeten worden. Los van de vraag of de thuistaken conform de kwaliteitscriteria 2.1 worden verricht, dient ten aanzien van het huidige kwaliteitsniveau van de thuistaken overigens vastgesteld te worden dat, gelet op de aard van de betreffende werkzaamheden en de huidige deskundigheid van de medewerkers (opleidingsniveau in combinatie met meerjarige relevante werkervaring), thans voldaan wordt aan de door de gemeentelijke organisatie gewenste kwaliteit.

3.5 Rapportage
Op grond van de verordening doet het college jaarlijks mededeling aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria (art. 5, lid 2). Hierbij geldt het principe ‘comply or explain’. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (comply) maar dat er gemotiveerd kan worden aangegeven waarom dit kwaliteitsniveau niet gerealiseerd is en hoe dat niveau dan wel bereikt kan worden (explain). De verordening sluit hierbij zoveel mogelijk aan op bestaande rapportage- en informatiestromen uit het Besluit omgevingsrecht en andere wetgeving. Het aspect ‘kwaliteit’ kan dus in bestaande rapportages meegenomen worden.

4. Kanttekeningen
De Wet VTH verplicht tot het vaststellen van een verordening ten aanzien van de basistaken (milieutaken). Aangezien de voorliggende verordening ook betrekking heeft op de overige (niet verplichte) Wabo-taken is de reikwijdte van de verordening ruimer dan wettelijk is voorgeschreven. Deze reikwijdte komt voort uit het gegeven dat de kwaliteit van uitvoering van de VTH-taken niet dient te berusten op een kunstmatig onderscheid naar de plaats waar een taak wordt verricht. Het uitvoeren van een taak door de gemeente of door een omgevingsdienst dient niet bepalend te zijn voor het kwaliteitsniveau. Daarnaast sluit een Wabo-brede verordening ook beter aan bij het Wabo-brede takenpakket dat de partners bij de OddV hebben ingebracht.

5. Uitvoering

Planning:
Na vaststelling van de verordening zal een zelfevaluatie uitgevoerd worden en (indien nodig) zal een ontwikkeltraject opgestart worden.

Communicatie:
De verordening wordt na de vaststelling door de gemeenteraad bekend gemaakt in het elektronisch gemeenteblad op Overheid.nl. De verordening treedt na de bekendmaking in werking en werkt terug tot het moment dat de Wet van 9 december 2015 tot wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving) in werking is getreden.

Evaluatie/controle:
Jaarlijks wordt gerapporteerd aan de gemeenteraad over de kwaliteit van de handhaving en uitvoering van de VTH-taken.

6. Risico's, kosten, baten en dekking
De vaststelling van de verordening brengt geen financiële gevolgen met zich mee. De uitvoering van de verordening kan wel financiële consequenties met zich meebrengen. In het kader van het realiseren van het beoogde kwaliteitsniveau zal een zelfevaluatie uitgevoerd worden, waaruit verbeterpunten naar voren kunnen komen, bijvoorbeeld ten aanzien van de beschikbare formatie en/of het opleidingsniveau van de betrokken medewerkers.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. D. Bakhuizen	dr. J.W.A. van Dijk

Bijlagen:
1. Verordening_Raadsbesluit
2. Toelichting bij de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Barneveld
3. Brief van gedeputeerde staten van Gelderland d.d. 27 februari 2017.